

Змест

Перадумовы сялянскай рэформы 1861 г. у Літве і Заходняй Беларусі	11
Уводзіны	13
Глава I. Гістарыяграфія пытання і крыніцы	18
Глава II. Склад насельніцтва Літвы і Заходняй Беларусі	40
Адміністрацыйны падзел	40
Крыніцы	41
Агульная колькасць жыхароў па дадзеных V–X рэвізій	57
Памешчыцкія сяляне	63
Дзяржаўныя сяляне	74
Сяляне, якія належалі духавенству і розным ведамствам	80
Вольныя людзі	82
Дваране	104
Аднадворцы і грамадзяне Заходніх губерняў	111
Мяшчане	117
Глава III. Землеўладанне ў Літве і Заходняй Беларусі	119
Тэрыторыя	119
Формы землеўладання	123
Канцэнтрацыя памешчыцкага землеўладання	134
Глава IV. Асноўныя галіны гаспадаркі Літвы і Заходняй Беларусі	146
Угоддзі	146
Збожжавыя	163
Бульба	185
Лён	198
Іншыя галіны гаспадаркі	204
Жывёлагадоўля	209
Глава V. Памешчыцкая гаспадарка	236
Арганізацыя памешчыцкай гаспадаркі	236
Унутрымаянтковае размеркаванне зямлі	252
Прылады вытворчасці	268
Сістэмы земляробства	279
Апрацоўка глебы і захоўванне ўраджаю	286
Вінакурства	292
Іншыя віды памешчыцкага прадпрымальніцтва	310
Крыніцы даходаў памешчыкаў	322
Запазычанасць дваранства	343
Глава VI. Сяляне	349

Катэгорыі сялян, што жылі ў памешчыцкіх маёнтках . . .	349
Забеспячэнне зямлёй	355
Забеспячэнне жывёлай	366
Прылады працы і сістэмы земляробства	370
Расслаенне сялян	372
Павіннасці сялян	391
Неземляробчыя заробкі сялян	425
Сувязі сялянскай гаспадаркі з рынкам	431
Побытавыя ўмовы жыцця сялян	436
Глава VII. Развіццё таварных адносінаў	443
Рост грамадскага падзелу працы	443
Памер сельскагаспадарчай прадукцыі, якая збывалася на рынку	450
Транспартаванне тавараў	459
Арганізацыя гандлю	462
Глава VIII. Сялянскі рух	468
Сялянскія хваляванні ў першай трэці XIX ст.	468
Рух 40–50-х гадоў	493
Заклучэнне	508
Дадатак. Метралогія	520

Археалагічныя разведкі на ніжняй Свіслачы ўлетку 1926 г. 522

1. Курганная група каля пасёлка Камарына	525
2. Селішча і курганы ва ўроч. Сіняя	525
3. Курганная група каля в. Гарожкі	528
4. Курганная група каля в. Брыцалавічы	529
5. Селішча і курганы каля вёскі Вусціж	530
6. Мястэчка Свіслач і Свіслацкае гарадзішча	533
7. Гарадзішча каля в. Углата	537
8. Гарадзішча каля в. Навасёлкі	539
9. Селішча ва ўрочышчы Стараселле	541
10. Курганная група каля пасёлка Вязаўніца	543
11. Курганы каля пасёлка Нетча і вёскі Хімное	544
12. Курганы каля засценка Паташня	545
13. Курганы паміж вёскамі Орча і Вяззе	545
14. Зборск – Жужлянка	545
Зборскае гарадзішча	546
Жужлянскае гарадзішча	546

Прыгонная вёска Літвы і Заходняй Беларусі напярэдадні рэформы 1861 года 548

З гісторыі рэскрыпта 20 лістапада 1857 года 574

Падрыхтоўка сялянскай рэформы 1861 г. у Літве і Заходняй Беларусі	601
Кобрынская эканомія пасля правядзення валочнай памеры	638
Нататкі пра чорную металургію Беларусі ў пачатку XIX ст.	672
Увядзенне абавязковых інвентароў у Беларусі і Літве	690
Пра сялянскія хваляванні ў Літве ў першай палове XIX ст.	721
Абезземельванне сялян Літвы і Заходняй Беларусі напярэдадні адмены прыгоннага права	743
Жывёлагадоўля ў Літве і Заходняй Беларусі (1811–1861 гг.)	761
Рэц. на кн.: <i>Похилевич Д.Л. Крестьяне Белоруссии и Литвы в XVI–XVIII вв. Львов, 1957.</i>	798
Зборнік пра сялянскі рух у Беларусі (<i>Рэц. на кн.: Крестьянское движение в Белоруссии после отмены крепостного права (1861–1862 гг.): документы и материалы / Ред. колл.: И.Н. Луцицкий, Е.П. Лукьянов, В.С. Давыдова. Минск, 1959</i>)	808
Матэрыялы да гісторыі Беларускай вобласці ў 1808–1843 гг.	819
Насельніцтва	820
Зямельная ўласнасць	835
Сельская гаспадарка	837
Сяляне	854
Прамысловасць	860
Пра колькасць зямлі, атрыманай сялянамі Беларусі і Літвы пры адмене прыгоннага права	866
Прылады вытворчасці і сістэмы земляробства ў памешчыцкай гаспадарцы Літвы і Заходняй Беларусі ў перыяд распаду феадальна-прыгонніцкай сістэмы	885
Змены ў гаспадарцы прыгоннай Літвы і Заходняй Беларусі ў сувязі з увядзеннем новых культур (бульба)	906

- Рэц. на кн.: *Лазутка С.А. Революционная ситуация в Литве 1859–1862 гг. Москва, 1961.* 940
- Рэц. на кн.: *Кабузан В.М. Народонаселение России в XVIII – первой половине XIX в. (по материалам ревизий). Москва, 1963.* 945
- Рэц. на кн.: *Якунина Л.И. Слуцкія паясы. Мінск, 1960.* 950
- Рэц. на кн.: *Смирнов А.Ф. Восстание 1863 г. в Литве и Белоруссии. Москва, 1963.* 953
- Рэц. на кн.: *Индова Е.И. Дворянское хозяйство в России. Первая половина XVIII века. Москва, 1964.* 961
- У тыя далёкія часы (Рэц. на кн.: *Болбас М.Ф. Развитие промышленности в Белоруссии (1795–1861 гг.). Минск, 1966*) 968
- Кніга пра Полацкую зямлю (Рэц. на кн.: *Алексеев Л.В. Полоцкая земля в IX–XIII вв. (Очерки истории Севернoй Белоруссии). Москва, 1966*) 972
- Новая манаграфія па аграрнай гісторыі Беларусі (Рэц. на кн.: *Чепко В.В. Сельское хозяйство Белоруссии в первой половине XIX века. Минск, 1966*) 980
- Рэц. на кн.: *Похилевич Д.Л. Крестьяне Белоруссии и Литвы во второй половине XVIII века. Вильнюс, 1966.* 987
- Пісьменнасць у дарэвалюцыйнай Беларусі 995
- Прыклад, варты пераймання (*водгук на працы па гісторыі населеных пунктаў на Украіне і Смаленшчыне*) 1012
- Рэц. на кн.: *Историко-социологические исследования (на материалах славянских стран) / Редколл.: В.А. Дьяков, М.Н. Кузьмин, И.С. Миллер. Москва, 1970.* 1016
- Рэц. на кн.: *Strods H. Lauksaimniecība Latvijā pārejas periodā no feodālisma uz kapitālismu: (18. gs. 80. gadi – 19. gs. 60. gadu sākums). Rīga, 1972.* 1022

Бюлетэнь «Помнікі гісторыі і культуры Беларусі» (агляд перыядычнага выдання)	1028
Рэц. на кн.: <i>Грицкевич А.П. Частновладельческие города Белоруссии в XV–XVIII вв. (социально-экономическое исследование городов). Минск, 1975.</i>	1032
Рэц. на кн.: <i>Ткачоў М.А. Замкі Беларусі (XIII–XVII ст.). Минск, 1977; Ткачоў М.А. Абарончыя збудаванні заходніх зямель Беларусі XIII–XVIII стст. Минск, 1978.</i>	1035
Гісторыя з... «Гісторыяй» (Рэц. на кн.: <i>История БССР. Ч. I. С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции / Под ред. В.В. Чепко, Л.П. Игнатенко. Минск, 1981</i>)	1038
«Гісторыя беларускага народа» У.І. Пічэты і яе роля ў вывучэнні гісторыі Беларусі	1047
Адзенне беларусаў XVI–XVIII стст.	1062
Уводзіны	1062
Матэрыял	1065
Асноўныя прадметы адзення	1067
Сялянскае адзенне	1068
[Адзенне мяшчэн]	1072
Адзенне зямлян і шляхты	1076
Вёска Віцкаўшчына, 1880–1917 гг. Гісторыка-этнаграфічны нарыс	1081
Уводзіны	1083
Перадгісторыя вёскі	1090
Заснаванне вёскі	1096
Прыродныя ўмовы	1106
Планіроўка вёскі і сядзібаў	1110
Пабудовы	1114
Хата	1114
Гумно	1122
Свіран	1125
Хлеў	1126
Пограб	1126
Прылады працы	1127
Сям'я	1135
Арганізацыя працы	1139

Наёмная праца	1145
Сістэмы земляробства	1149
Вытворчасць збожжа і бульбы	1152
Жывёлагадоўля і птушкагадоўля	1157
Сувязі сялянскай гаспадаркі з рынкам	1161
Даходы	1164
Расходы	1166
Набыццё зямлі і прыладаў працы	1166
Прадукты харчавання і напоі	1167
Адзенне і абутак	1168
Бытавыя рэчы	1170
Культурныя патрэбы	1171
Іншыя грашовыя расходы	1172
Сродкі перамяшчэння	1174
Бытавыя ўмовы	1175
Харчаванне	1180
Культурнае жыццё	1186
Святы	1199
Гульні, забавы	1202
Вайна	1206
Дадатак I. Копія вырашальнай пастановы Менскай палаты грамадзянскага суда, прынятай 16 чэрвеня 1853 года	1211
Дадатак II. [Продаж фальварка Віцкаўшчына, 1883 г.]	1214
Дадатак III. Адпіска менскага ваяводы Арсеньева цару Аляксееву Міхайлавічу 21 чэрвеня 1656 г. Чалабітная менскіх мяшчан у абарону шляхціца Ракаеда	1214
Водгук на артыкул Я.Н. Мараша «З гісторыі класавай барацьбы ва ўладаннях каталіцкай царквы Беларусі сярэдзіны XVII – XVIII стст.»	1217
Водгук на кнігу Э.М. Загарульскага «Узнікненне Менска» пры абароне аўтарам доктарскай дысертацыі ў МДУ (10.IV.1984 г.)	1219
Заўвагі на некаторыя раздзелы рукапісу «Беларусь у XIII – сярэдзіне XVI ст.»	1221
Заўвагі (вельмі кароткія) на рукапіс «Беларусь у XIII – сярэдзіне XVI ст.»	1235
Іменны паказальнік	1237
Геаграфічны паказальнік	1253